

Thomas de Ruiter

De Ruiter (Boomkwekerij Udenhout): **‘Klimaatbestendig groen en goed hemelwatermanagement wordt de norm bij elke overheid’**

Van versteende pleinen naar stadsoases in Tilburg en Eindhoven

In de Zuid-Europese dorpjes zijn ze een vast aangezicht, zoals menig een van ons deze zomervakantie weer heeft waargenomen: flinke bladerdekken van platanen en op elke hoek van de straat een openbaar toegankelijk fonteintje. ‘Hittestress tegengaan en water managen zijn hot items: ook in de Nederlandse stadscentra zijn bomen en water niet meer weg te denken,’ zegt Thomas de Ruiter van Boomkwekerij Udenhout, die dat schetst aan de hand van projecten in Tilburg en Eindhoven.

Auteur: Karlijn Raats

‘Ik zapte laatst langs een reclame voor 12 Straten Groen, een reality-tv-programma waar aan bewoners kunnen deelnemen die hun straat met elkaar vergroenen,’ vertelt Thomas

de Ruiter van Boomkwekerij Udenhout. ‘Dat geeft aan hoezeer groen leeft onder de mensen. We zien dan ook dat groen bij alle grote steden hoog op de agenda staat. Zij besteden

volop aandacht aan het omvormen van de binnenstad, om meer ruimte te bieden aan groen en blauw, om de buitenruimte klimaatadaptief te maken. Zo worden bijvoorbeeld versteende pleinen omgeturnd tot ware stadsoases.’

Op het vlak van groen is ‘droogtebestendig’ het toverwoord. De Ruiter: ‘Het is een toverwoord, maar dat is niet voor niets. Er valt veel winst te behalen in de binnensteden met dit type groen. Bomen die droogtebestendig zijn, bezitten vaak een of meerdere van de volgende kenmerken: ze hebben leerachtig of glanzend blad, blaadjes die aan de onderkant blauwgrijs of zilverwit zijn, kleine blaadjes, ze komen van

NS-Plein Tilburg. In de Spoorzone in Tilburg is gewerkt aan de realisatie van de zogeheten Blauwe Ader, waarvan het NS-Plein het startpunt vormt. Voor het NS-Plein heeft Boomkwekerij Udenhout *Gleditsia triacanthos* geleverd

🕒 4 min. leestijd

ACHTERGROND

Met effectieve beplanting en bomen wordt de vorming van hittestress tegengegaan

hemelwater opgevangen en opgeslagen in een watermanagementsysteem waarmee in droge tijden door middel van capillaire werking, na filtering van het hemelwater, de bomen van onderuit bewaterd worden. Dat gebeurt met het Permavoid Capillair Irrigatie Cysteem (PCIS). Dit systeem draait op zwaartekracht en capillaire werking en werkt dus niet met pompen: de verdamping van de beplanting en bomen zorgt ervoor dat het verticaal transport van het water in het watermanagementsysteem geactiveerd wordt en dat het water van onderaf als het ware aangezogen wordt. 'Dat is beter voor het groen. Flinker watergiften kunnen ervoor zorgen dat de grond dichtslaat. Watergeven van onderaf houdt de grond mooi open, wat weer een voordeel is voor de capillaire werking van het watermanagementsysteem. Dit heeft als grote voordeel dat de grond in de groeiplaats niet inklinkt door regeninslag en dat de boom optimaal toegang tot zuurstof behoudt.'

Gleditsia is een geslacht van bomen dat het meeste blad verliest en dat, al naar gelang de soort, 10 tot 15 tot wel 40 meter hoog wordt. Het is een goede toekomstbestendige boom, want de soort is bij uitstek droogteproof. 'Sommige ontwerpers zijn wat terughoudend geworden met *Gleditsia*, omdat velen hem een aantal jaren geleden te pas en te onpas toepasten. Toch is het een hele sterke, geschikte boom voor de openbare ruimte en het veranderende klimaat. Hij vormt een uitgebreid en diepgaand wortelgestel, is zeer winterhard en verdraagt zowel wind als droogte zeer goed, maar ook strooizout en snoei. Alhoewel hij over het algemeen groeit op verschillende bodems, zijn natte en zware ondergronden minder geschikt.'

Eindhoven

Boomkwekerij Udenhout heeft ook bijgedragen aan de vergroening van het Clausplein in Eindhoven met de levering van vijftien grote grove dennen, *Pinus sylvestris*, voor een daktuin/-park. 'Het Clausplein was een grijs en kaal plein. Met de nieuwe inrichting met veel groen is dit stuk openbare ruimte mooi tot leven gekomen,' aldus De Ruiter. 'Het trekt meer

winkelend publiek en winkeliers aan en mensen vinden het fijn om er langer te verblijven.

'In dit parkje boven op een parkeergarage komen meerdere klimaatadaptatiemaatregelen samen: hemelwateroverlast en hittestress verminderen. Het park vangt regenwater op, waardoor de wateroverlast vermindert voor omwonenden, maar waardoor ook het riool wordt ontlast. Het regenwater wordt opgevangen in een watermanagementsysteem met capillaire konen. Met sensoren wordt gemeten wat de vochtbehoefte is van de bomen.

Met veel effectieve beplanting en bomen wordt de vorming van hittestress tegengegaan. 'Pinus is perfect toekomstbestendig omdat hij tegen droogte kan,' zegt De Ruiter. 'Het is van oorsprong een pioniersboom die voorkomt in hooggebergten, droge zandgronden, maar uiteraard ook in bossen; zeer hitte- en droogteresistent door zijn wortelpen. Je ziet deze dan ook vaak in mediterrane gebieden. Gelukkig heeft hij op deze plek voldoende ruimte. Met zijn grote afmetingen heeft hij dat wel nodig. Verder is het ook een sterke boom voor de openbare ruimte omdat hij luchtverontreiniging verdraagt, (zoute) zeewind en bestrating. Hij filtert bovendien fijnstof af met zijn beschubde naalden. Esthetisch is het een eyecatcher door zijn formaat, maar ook doordat hij wintergroen is.'

Norm van de toekomst

De Ruiter vat samen: 'Dit zijn maar twee voorbeelden, maar wanneer klimaatbestendig groen wordt gecombineerd met goed watermanagement, ontstaat er een duurzaam en prettig woon-, werk- en leefgebied in de openbare ruimte.' Hij voorspelt: 'Over een decennium vormt dit de norm die elke overheid hanteert.'

nature voor op standplaatsen met tijdelijk of aanhoudend watertekort of bevatten doornen.'

NS-Plein Tilburg

Voor de gemeente Tilburg heeft Boomkwekerij Udenhout voor het vernieuwde NS-Plein drie valse christusdoorns, *Gleditsia triacanthos* 'Skyline' (zonder naalden) geleverd. Deze vormden een onderdeel van een stadstuin met een aantal andere bomen, heesters en vaste planten. Door de renovatie van het plein van parkeerruimte naar stadstuin is het NS-Plein een aangename verblijfplaats in de Tilburgse Spoorzone geworden.

De Ruiter van Boomkwekerij Udenhout vertelt: 'De gemeente Tilburg zet al jarenlang in op een klimaatbestendig, duurzaam centrumgebied. De hele Spoorzone is geherstructureerd en in de Spoorzone is gewerkt aan de realisatie van de zogeheten Blauwe Ader, waarvan het NS-Plein het startpunt vormt.' De Blauwe Ader is een nieuw rioelstelsel op zeven meter diepte dat het hemelwater van de binnenstad opvangt en afvoert naar vloeivelden aan de rand van het centrum of buiten de stad. Daar zakt het rustig naar de ondergrond. De Ruiter vervolgt: 'Te zijner tijd wordt er in het gehele centrum

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!